

№ 193 (3677)

1968 წ.

ოქტომბერი, სამშაბათი, შანი 8 აპა.

საქართველოს სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირისა და პროფკავშირთა ამსახალიაური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Союза спортивных обществ и организаций Грузинской ССР и республиканского Совета профсоюзов

გამოცემის 25-ე წელი.

მეხიკო, 30 სექტემბერი. აქ ჩამოვიდა საბჭოთა დელეგაციის უკანასკნელი, მეოთხე წევრი — 138 საბჭოთა სპორტსმენი, რომელიც ჩამოვიყვანა „ეროვნული“ ორმა თვითმფრინავმა. ამჟამად, მეხიკოში თამაშების მონაწილე 4.354 კაცია.

მაბული, 30 სექტემბერი. ავღანეთი ოლიმპიადაზე წარმოდგენილი იქნება მხოლოდ 5 სპორტსმენით. ესენი არიან თავისუფალი სტილის მოჭიდავეები. ავღანელი ათლეტებს თან გაჰყვება ამ ქვეყანაში მომუშავე საბჭოთა მწვრთნელი შოთა ნიყარაძე.

სან-ხოსე, 30 სექტემბერი. კოსტა-რიკიდან XIX ოლიმპიადის დელაქაქში გაემგზავრება 26 სპორტსმენი — ველობრბოლელები, ძალოსნები, მოკრივეები, მოცურავეები, მძლეოსნები და მსროლელები.

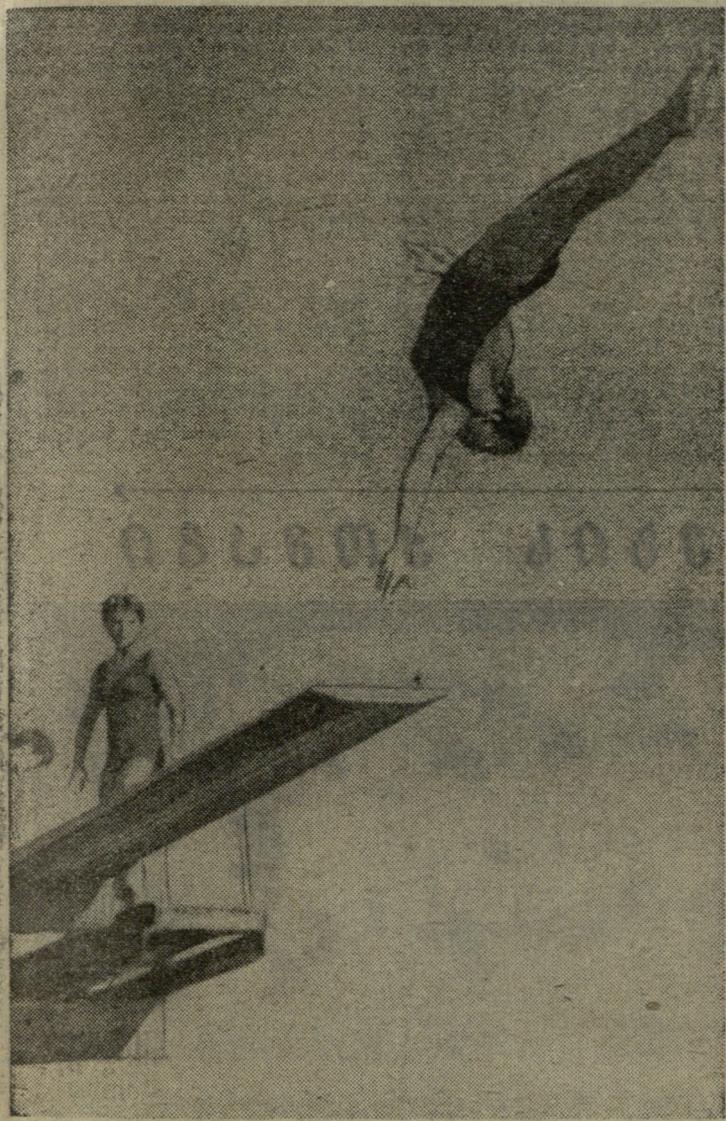
ტოკიო, 30 სექტემბერი. აქაური გაზეთის „ომიურის“ მიმოხილველის აზრით, იაპონელი სპორტსმენები შეხვიდნენ წამოიღებენ 9 ან 10 ოქტოს მედალს.

მეხიკო, 30 სექტემბერი. აქაური გაზეთები იტყობინებენ, რომ ოლიმპიური ცეცხლის აღდგენისთვის შექმნილია გემ „დურანგო“, რომელსაც ბაგამის კუნძულებიდან ვერაკრუსის პორტამდე მიაცილებს 15 სამხედრო ხომალდი.

ბ. ბურგენიის დიდი ნაკრები

კოსტოვოვსკი, 30 სექტემბერი. აქ დამთავრდა სსრ კავშირის ცენტრალური საჯარო კლუბის საიუბილეო საერთაშორისო ტურნირი. I ადგილი დაიკავა მოსკოველმა დილოსტატმა ე. გელერმა — 10 ქულა 14-დან. II-III ადგილები გაიყვეს დილოსტატმა ე. ვასილევამ (მოსკოვი) და ოსტატმა ბ. გურგენიძემ (თბილისი) — 9-9. ქართველმა მოკრძარაკმა შეასრულა საერთაშორისო ოსტატის ნორმატივი.

ვეტერანის ხსოვნას მიეძღვნა

ცნობილმა წყალში მხტომელმა მიხეილ ჩაჩხამ სპორტული წრეთა პირველი სკოლა აფხაზეთში გაიარა. გულდაუთელი იყო, შემდეგ თბილისში ცხოვრობდა, სიცოცხლის ბოლო წლები კი მოსკოვში გაატარა.

სწორედ მოსკოვში დაოსტატდა იგი და საქვეყნოდ გაითქვა სახელი. ჩაჩხამ მრავალ საერთაშორისო შეჯიბრებაში მოუპოვებია გამარჯვება. იყო სსრ კავშირის ჩემპიონი, ორი ოლიმპიური თამაშების მონაწილე და ევროპის ჩემპიონი. სპორტში უმაღლესი მიღწევებისთვის მას სპორტის დამსახურებული ოსტატის საპატიო წოდება მიენიჭა.

აფხაზეთის სპორტკავშირისა და საწყლოსნო ფედერაციის ინიციატივით გადაწყდა ყოველი სეზონის ბოლოს სოხუმში მოეწყოს რესპუბლიკის დია პირადი პირველობა და გაიმართოს შეჯიბრება მ. ჩაჩხამს ხსოვნის თასზე. ასპარეზოში მონაწილეობას მიიღებენ მოკავშირე რესპუბლიკების, მოსკოვისა და ლენინგრადის უძლიერესი სპორტსმენები.

I მემორიალზე სოხუმში თავი მოიყარეს უკრაინის, ყაზახეთის, უზბეკეთის, ტაჯიკეთის, მოსკოვის, თბილისის წყალში მხტომელებმა. მონაწილეობდნენ სსრ კავშირის ჩემპიონები ჭაბუკა და გოგონათა შორის, მოსკოვის ჩემპიონები და ექს-ჩემპიონები, მოკავშირე რესპუბლიკების ჩემპიონები, აგრეთვე სპორტის ოსტატები — თბილისელები ა. კალიაგინა და ნ. კიში, საქართველოს ახალგაზრდული თამაშების ჩემპიონები — სოხუმელები ვ. ბასიუკი, ე. იაღრიშნიკოვი, ე. ბოიარკინა.

სოხუმის „განთიადის“ საცურაო აუზში საზეიმოდ გაიხსნა შეჯიბრება. პირველ დღეს ასპარეზობის პროგრამაში იყო საკლასიფიკაციო პროგრამა, რომლის შესრულებამ

შესაძლებლობას იძლევა სპორტული თანრიგების, ოსტატობის კანდიდატისა და სპორტის ოსტატის წოდებების მისანიჭებლად. კარგმა, კვალიფიცირებულმა მსაჯობამ საშუალება მისცა სპორტსმენებს ამ დღეს სპორტის ოსტატის 16 შედეგი ეჩვენებინათ.

პროგრამის მეორე დღეს გათამაშდა მ. ჩაჩხამს ხსოვნის პრიზები. ტრამპლინიდან ქალთა ხტომაში გაიმარჯვა დუშანბელმა ვ. სოკოლოვამ. II ადგილზე გავიდა კიეველი ვ. პოპოვა, III — თბილისელი ა. კალიაგინა. ვუებში ტოლი არ ყავდა მოსკოვის ჩემპიონს იუნორებში ა. ტარაკანოვს. II ადგილი დაიხატურა სოხუმელმა ს. ებიფანოვმა, III — ლვოველმა ვ. მალინოვსკიმ.

კოსკიდან ქალთა ხტომაში ჩაჩხამს პრიზი დაიხატურა დუშანბელმა ე. მაზნიუკმა, ვუებში — მოსკოველმა ბ. კოზლოვამ. — წარმატებით იასპარეზეს სოხუმელებმა ე. ბოიარკინამ და ვ. ბასიუკმა, რომლებმაც IV ადგილები დაიკავეს. მანამდე ბოიარკინამ ოსტატობის კანდიდატის ნორმა შეასრულა, ბასიუკმა კი ოსტატისა. ქალთა შორის V ადგილზე გავიდა თბილისელი ნ. ცოცხალაშვილი.

3. სამიონოვი.

სურათზე: ა. კალიაგინა ასპარეზობისას. ფოტო ავტორისა.

„კმაუტვილი ვარ შეღებებით“...

გუშინ წინ ქართველ წყალბურთელებს მეორე შეხვედრა პქონდათ „ლუისბურგ-98“-ის სპორტსმენებთან. სტუმრებთან თამაშობდა „ბურვეესტნიკი“.

თამაში თავიდანვე მაღალ ტემპში დაიწყო და უკვე პირველსავე წუთებზე საყვარელდემ გახსნა ანგარიში. ერთი წუთის შემდეგ ფონ ნულანდმა აღადგინა წონასწორობა. პერიოდის მიწურულს მოშიაშვილმა დაწინაურა „ბურვეესტნიკი“. II პერიოდში კიუბერმა კვლავ გაათანაბრა ანგარიში. მასპინძლები გააქტიურდნენ და შედიხედ 3 ბურთი გაიტანეს. ჭარბოდინმა მესამე ბურთი მოათავსა გერმანელთა კარში, შემდეგ კურტანბემ და ისელიძემ 4-მეტრიანი საჯარიმოებით ანგარიში ხუთად გაზარდეს. III პერიოდში ბურვეესტნიკელები მოდუნდნენ, რითაც კარგად ისარგებლეს სტუმრებმა და ანგარიში გაათანაბრეს. სამივე ბურთი 4-მეტრიანი საჯარიმოდან გავიდა. 2 გოლის ავტორია კიუბერი, ერთისა — ჰეინენი. 4-მეტრიანი საჯარიმო კარგად გამოიყენა სანაძემ, ხოლო პერიოდის დასასრულს მოშიაშვილმა მეშვიდედ შეარჩია სტუმართა კარის ბაღე. IV პერიოდში მეტრეველმა მერვე გოლი გაიტანა. იმავე კიუბერმა კვლავ 4-მეტრიანიდან შეამცირა სხვაობა, ხოლო ჰეინენმა 4-მეტრიანი საჯარიმო სროლიდან ანგარიში 8:7 გახადა „ბურვეესტნიკის“ სასარგებლოდ. მასპინძლებმა შედიხედ ორი გოლი გაიტანეს (როლინი, სანაძე), ხოლო მტრის მიწურულს ჰეინენმა ერთი ბურთით შეამცირა სხვაობა. საბოლოოდ გაიმარჯვეს მასპინძლებმა — 10:8.

თამაშის შემდეგ ვიზიტი სპორტის დამსახურებულ ოსტატს ნ. გვახარას ვეზიარებინათ თავისი შთაბეჭდილება. წყალბურთის ევტრანმა თქვა: მეტოქეთა ტაქტიკური არსენალი მდიდარი არაა, მაგრამ ბურვეესტნიკელთა ფიზიკური მომზადება უფრო მაღალი იყო, რამაც მტრის მოგება განაპირობა.

სტუმართა სპორტული დელეგაციის ხელმძღვანელმა ე. პენეკამფმა გვითხრა: ჩატარებული მატჩების შედეგებით კმაყოფილი ვარ, ვინაიდან უძლიერესმა გაიმარჯვა. შესაძლოა, ორი ჩვენი უძლიერესი წყალბურთელი რომ გვეყოლოდა (მეყარე მეხიკოში გაემგზავრა, თავთამსხმელი კი უეუძლოდ იყო), შეხვედრა შეიძლება სხვა ანგარიშით დამთავრებულიყო. ძალზე მოგვიბოლა თქვენმა დელაქაქმა, მასპინძლების გულთბილმა მიღებამ, ქართულმა სტუმართმოყვარეობამ. ა. ცხანელი.

სსრ კავშირის პირველობა ფენხაურთში
29 და 30 სექტემბერს მოსკოვში გაიმართა 2 მატჩი სსრ კავშირის პირველობაზე ფენხაურთში. უმაღლესი ლიგის გუნდებს შორის.
საინტერესო ბრძოლაში მიმდინარეობდა დელაქაქის „ლოკომოტივის“ შეხვედრა ბაქოს „ნეფტჩისთან“. მოწინააღმდეგეებმა თანაბრად გაიყვეს ქულები — 1:1.
გუშინ მოსკოვის სპორტკლუბებმა მიიღეს კიროვადის „დინამო“.
მატჩის შედეგია 2:1 „სპორტკის“ სასარგებლოდ.
* * *
გუშინ თბილისის „ლოკომოტივის“ სტადიონზე გაიმართა მორიგი მატჩი საკავშირო პირველობაზე ფენხაურთში „კლასის II ჯგუფის III ქვეჯგუფის გუნდებს შორის. ერთმანეთს შეხვდნენ „ლოკომოტივი“ (თბილისი) — „ტრაქტორი“ (ვოლოგოდალი).
თამაში მოიგეს თბილისელებმა — 2:1.

ბილგოზში, 29 სექტემბერი. პოლონეთის ამ ქალაქის მასლობლად მდებარე ტაზე გაიმართა საერთაშორისო შეჯიბრება წყალბურთის სპორტში. ასპარეზობდნენ პოლონეთის, გერმანიისა და სსრ კავშირის სპორტსმენები. როგორც გუნდურ, ისე პირად ჩაუტარდა გაიმარჯვეს საბჭოთა სპორტსმენებმა. ქალებში უძლიერესი იყო ვ. ჩემელიცა, ვუებში — ს. ტარასოვი.

ახლოვდება ახალი, 1969 წელი. იგი მდიდარი იქნება საინტერესო სპორტული ბატალიებით: გაიმართება მსოფლიოს, ევროპის, საკავშირო, რესპუბლიკური ჩემპიონატები სპორტის სხვადასხვა სახეობაში, საერთაშორისო შეხვედრები და სხვა დიდმნიშვნელოვანი ასპარეზობანი.
ყოველ მსოფლიო, ევროპულ, საკავშირო და რესპუბლიკურ სპორტულ ღონისძიებას, როგორც წესი, გაისადაც დიდ ადგილს დაუთმობს გაზეთი „ლელო“. სხვადასხვა შეჯიბრებათა ამსახველი წერილების გარდა, იგი დაბეჭდავს ნარკვევებს საქართველოს გამოჩენილ მწვრთნელებზე, სპორტსმენებზე, ქალაქისა და სოფლის ფიჭულტურულ კოლექტივებზე, სპორტის ენთუზიასტებზე.
თუ სურვილი გაქვთ იყოთ სპორტულ მოვლენათა საქმის კურსში, გამოიწერეთ გაზეთი „ლელო“.

ჭიათურა — „საპროტესტო“ ქალაქი

შრომის ნაყოფიერების გრდის ელიქსირი

ჩემი იონობა. სპორტში უკეთესი მონაპოვარი რა არის? ჭიათურის „განთიადის“ საქალაქო სპორტკლუბში წლებულ ეს სახელი დაიმსახურა ახალი ითხვისის მალაროთა სამმართველოს კოლექტივმა. ტურნირში 10 გუნდი ასპარეზობდა. „ლელოს“ სპეციალურმა კორესპონდენტმა ვ. ბუკინმა ინახულა მალაროთა სამმართველოს უფროსი ი. ბაირამაშვილი. ქვემოთ მოგვყავს საუბრის სტენოგრაფია.

● 11 წლის უკან შიშველ ველზე საფუძველი ჩაეყარა მალაროს, ახლა კი აქედან მარგანიცი მსოფლიოს 16 ქვეყანაში გაქვთ, რა მდგომარეობაა ამჟამად მალაროში?

— შრომითი წარმატებით შეგვიძლია ვიამყოთ. შარშან პირველ კვარტალში 111 დღელი მოვიმოგვით-სსრ კავშირის შავი მეტალურგიის სამინისტროს საწარმოებს შორის გაშლილ სოციალისტურ შეჯიბრებაში. წარმატებაში დიდ დახმარებას გვიწევს შექანიზაცია, მაგრამ მემალაროელებს ხომ მუშის ძლიერი ხელეობიც უნდა, ამის მიღწევა უსპორტოდ ძნელია.

კარგია. ამას წინათ საყვარელი ძეს კოლექტივის ინტერესებისთვის მძლეოსნურ კროსში გამოსვლა სთხოვეს და წარმოიდგინეთ, ამ სახეობაში ჩემი იონიც გახდა.

● კმაყოფილი ხართ თუ არა ფიზკულტურის ინტერუქტორის საქმიანობით?

— გავვიმართლა. ვ. ლურსმანაშვილი მერვე წელია ჩვენთან ამ თანამდებობაზე მუშაობს. მან თავიდანვე შემოიკრიბა აქტივი და ნაყოფიც სახეზეა. მემალაროელები სპორტული მოედნების ხშირი სტუმრები გახდნენ. ფიზკულტურის ინტერუქტორის ისინი ახლა თვითონ აიძულებენ უფრო მეტი იმუშაოს. ლურსმანაშვილიც დიდი დანაჯიბი მუშაობს, რომ მან წლებულს დაუსწრებლად დაამთავრა საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტი.

ბე. როცა ლურსმანაშვილი ინსტიტუტში გამოცდებს აბარებდა, ფიზკულტურულ მუშაობას დაფაროდე ყველა სათავეში. მაშინ ის იყო ყველა სექციის სული და გული, ის „დირიჟორობდა“ გუნდებს „განთიადის“ საქალაქო სპორტკლუბში. ალბათ ამიტომაცაა, რომ ჩვენთან ხშირად ამბობენ: ფიზკულტურის ორი უნარიანი ხელმძღვანელი გვეყავს.

● მართლაც, რატომ არ გყავთ 2 განთავისუფლებული ფიზკულტურული მუშაკი? საქავშირო პროფსაბუოს გადაწყვეტილების შეხამებისად თქვენს კოლექტივს ორი სპეციალისტი ეკუთვნის. აქამდე რატომ არ იფიქრეს ამის შესახებ ტრესტ „ჭიათურმარგანიცი“?

— რა მოგახსენოთ. ამ საქმეს იქ ჩვენს დაუთხოვად წყვეტენ. ისე კი, კოლექტივი ბევრს მოიგებდა, საკითხი დადებითად რომ გადაწყვეტილიყო.

● როგორ სრულდება ნიშნის ნებისა და თანრიგის ნების მოზადების სახელმწიფო გეგმები?

— გამოგიტყდებით, ამ საქმეს, როგორც სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ღონისძიებას, ჩვენთან მხოლოდ მაშინ მივხედეთ, როცა აღვარწუნდით, რომ შრომის ნაყოფიერების ზრდაში სპორტს ერთ-ერთი პირველხარისხოვანი როლი ენიჭება. ჩვენთან რეკორდებისთვის კი არა, მისობრივი ფიზკულტურის ფართოდ გაშლისთვის ეიზბრძვი. ეს კი ხელს გვიწყობს ნიშნისთვისა და თანრიგისთვის გეგმების დროულად და სრულად გადაჭარბებით შესრულების საქმეში.

● ჭიათურის ბევრი ფიზკულტურული კოლექტივისთვის ყველაზე მტკიცეულია სპორტული ბაზების საკითხი. ამ მხრივ როგორ გაქვთ საქმე?

— გვიჭირს. 6 წელია ჩვენი ფიზკულტურელები ერთადერთ მცირე ვართ დახმარებისთვის მეზობლებს მივმართოთ. ლენინის სახელობის მალაროთა სამმართველოს ბაზებით ესარგებლობთ. მართალია, მეზობლები სტუმართმოყვარე არიან, ხშირად მათთან ერთობლივად ვეარჩივართ, მაგრამ მაინც საკუთარი ბაზა გვექონდეს, გვირჩევნია. განვიზრახეთ უკვე დამუშავებული ქანების ადგილზე მოეაწყუთ სპორტული მოედნები. პრეტენზიები გვექვს ქალაქის სამშენებლო-სარეაბილიტაციო სამმართველოსთან (უფრო-

სი შ. ნოზაძე), რომელმაც მეოთხე თვეა გაგვიქიანურა დარბაზის და მოედნის შეკეთება.

● რით აიხსნება, რომ მახობრივი ფიზკულტურული მუშაობისთვის საკმარის სახსრებს არ გამოყოფთ, რომ მალაროს პროფკომს ორი წლის მანძილზე ერთხელაც არ განუხილავს ფიზკულტურული საბჭოს მუშაობის საკითხი?

— შარშან დირექტორის ფონდიდან ფიზკულტურულ მუშაობას 513 მანეთი მოვამართო. წლებულს ამ მხრივ ჩამოვრჩებით, ვინაიდან ხელდასვი გადახარჯვა ვეჭონდა. კოლექტივის დახმარებისთვის რატომაც თავი არც შავი მეტალურგიის პროფკავშირის საქალაქო კომიტეტმა შეიწყნა. ხარჯთაღრიცხვით ჭიათურის 18 ფიზკულტურული კოლექტივის იგი 31.300 მანეთით უნდა დახმარებოდა, მაგრამ რატომაც კამკიცი ვერ გაიმეტა. მართალია, შიშველ ენთუზიაზმზე დაყრდნობით მუშაობა ძნელია, მაგრამ ასეა თუ ისე, საქმეს თავს ჭერჯერობით კარგად ვართმევთ. მდგომარეობა კიდევ უფრო უკეთესად იქნებოდა, ფიზკულტურული მუშაობის მალა დონეზე დაყენებისთვის კომკავშირის ორგანიზაციებიც რომ მეტ ზრუნვას იჩენდნენ.

ბავშვების ჯომავი

● მახსადამე, სპორტი თქვენთან საყვარელით ხარგებლობს.

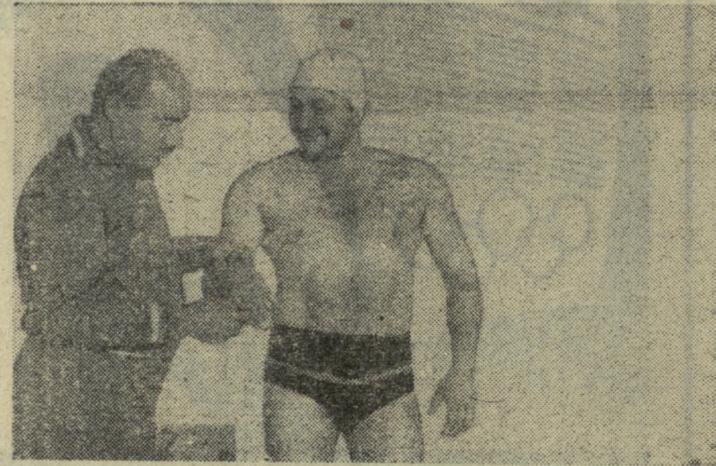
— რა თქმა უნდა. 1500-მდე თანამშრომლიდან ყოველი მეორე ფიზკულტურელია. მალაროთა სამმართველოს კოლექტივში 11 სახეობის სექცია მუშაობს. ყველაზე პოპულარულია მძლეოსნობის, სროლის, ძალოსნობის და ტურისტული სექციები. ამას წინათ ჩვენმა ტურისტებმა 400 კილომეტრზე გაიარეს შემდეგი მარშრუტით: ჭიათურა — ზესტაფონი — გორი — ცხინვალი — ჭიათურა. ლაშქრობის თითხმეტივე მონაწილემ „სსრ კავშირის ტურისტის“ სამკერდე ნიშანი მიიღო.

ჩვენთან კარგადაა შეთავსებული შრომითი და სპორტული საქმიანობა. ამირან საყვარელიძე 15 წლის ჭაბუკი იყო, როცა ელექტრონიკის მოსწავლედ მივიღეთ. ფიქრობდნენ, ჭაბუკს ვაუჭირდებოდა, მაგრამ ამირანის შრომისმოყვარე აღმოჩნდა: სწავლასაც ასწრებდა და სპორტში ვარჯიშსაც. ახლა იგი მალაში ძაბვის ქვესადგურში ერთ-ერთი საუკეთესო სპეციალისტია, ამვე დროს, ხელბურთელთა გუნდის საუკეთესო მე-

● „მარტო კაცს ჭამაშიც საციოდავია... ვინ ეხმარება ფიზკულტურელთა თავაკაცს“?

— ჩაიწვრეთ. დავიწყეთ 41 წლის პეტრე დვანიძე, რომელმაც მეოთხედი საუკუნე შესწირა სპორტს. იგი პირველთანრიგისაა ნიკაძარაკსა და ფეხბურთში. როგორც სხვებს, ისე თავის 14 წლის ვთერისაც თავდავიწყებით შეაყვარა ჭადრაკის თამაში. პეტრე მარტოშიც მოწინავეა. სხვებიც არიან აქტივისტები: გამამარებელი ტ. კაპანაძე, ზინკალი გ. შეყილაძე, ელმაგლის მემანჭანე დ. სამხარაძე და რომელიც ერთი ჩამოვთვალა. მაგალითისთვის ავიღოთ თუ გნებავთ ა. თურმანიძე. იგი მარტო ჩვენს ძალოსნებს კი არ უძღვება, ქალაქის სექციასაც ხელმძღვანელობს, თვითონაც ვარჯიშობს. ახლა მას ოსტატობამდე ცოტაა ეკლია. განსაკუთრებით უნდა აღვნიშნო ზეინკალი ი. ჯაფარი-

მისაზაპიანა!

დიდი ხანი როდია, რაც ჭიათურაში დახურულ საცურაო აუზი გაიხსნა და შეიქმნა სპორტული ჯგუფები, რომლებსაც გამოცდილი მწვრთნელი ა. საფროვი ჩაუდგა სათავეში. აუზს ხშირად საშუალო და უფროსი ასაკის ადამიანებიც ხტუმრობენ ხოლმე. ამჟამად აქ განმრთელობის ჯგუფში 25 „სპორტსმენი“ ვარჯიშობს. ინსტრუქტორი ზ. ჩხეიძე ორგანიზმის გაკულების მსურველებს ჯგუფში მანამდე არ ჩარიცხავს, ვიდრე ისინი სათანადო საეჭიშო შემოწმებას არ გაივლიან. ზოგჯერ, როცა ექიმი არაა, თვითონ სინჯავს „აკციენტის“ მაქას და მხოლოდ ამის შემდეგ აძლევს აუზში ჩასვლის უფლებას.

ამ სურათებზე ჯგუფის საქმიანობაა აღბეჭდილი. ზეით თქვენ ხედავთ მომენტს, როცა ინსტრუქტორი მაქისცემას უწოდებს რესპუბლიკის დამსახურებულ არტისტს ნ. ჩაჩანიძეს. მის გარდა ჩამრთელობის ჯგუფში რეგულარული მცადინეობით ორგანიზმს იკაფებენ ინჟინერი ვ. წერეთელი, რკინიგზის მილიციის უფროსი გ. ქურდიანი, ექიმი გ. გაბუნია, საქართველოს სიღბოსტანდარტების კანტორის უფროსი ი. მახარაშვილი და სხვანი. ქვედა სურათზე აღბეჭდილია ვარჯიშის დაწყების მომენტი.

როცა გურამი ქალაქში გამოდის, პირველად ბავშვები ამჩნევენ, გარს ეხვევიან და ხეტყვასავით აყრიან კითხვებს... ფეხბურთის შესახებ. გურამიც მუდამ ცდილობს დააკმაყოფილოს ნორჩების თხოვნა. ამ მეგობრობის შედეგი გახლათ ის, რომ მისი თაოსნობით ჭიათურაში ქუჩის რამდენიმე გუნდი შეიქმნა. თვითონვე სჯიდა მათ შორის გამართულ შეხვედრებს.

... ბავშვობაში თვითონაც ასეთი იყო. ოცნებობდა გამოჩენილი ფეხბურთელი გამხდარიყო. 15 წლისა სპორტსკოლის გუნდშიც ჩარიცხეს. მალე შეასრულა მესამე თანრიგი. მუშაობა დაიწყო, ელექტროზინკალი გახდა. მეტე „ჭიათურაში“ გუნდში თამაშობდა და ერთ-ერთ საუკეთესო ფეხბურთელად ითვლებოდა. შემდეგ ნიქიერი ახალგაზრდა „მალაროელის“ გუნდში ჩარიცხეს, მაგრამ საბჭოთა არმიის გაწვევის გამო კოლექტივის დროებით ჩამოშორდა.

პირველთანრიგისანი გურამი იობაშვილი წლებულს იანვარში არმიიდან დაბრუნებისთანავე მიიწვიეს „მალაროელის“ მოსამზადებელი ჯგუფის ერთ-ერთ მწვრთნელად. სამი თვის ვარჯიშის შემდეგ მისმა ბიჭებმა ოსტატთა გუნდების მოსამზადებელი ჯგუფების რესპუბლიკური ტურნირის ფინალში მონაწილეობის უფლება მოიპოვეს... ახალგაზრდა, მწვრთნელს აქვს საამაყო, მისი 6 აღზრდილი ახლა „მალაროელის“ ფეხბურთელია. 19-მა შეასრულა პირველი თანრიგის ნორმატივი.

იობაშვილი ახლაც დადის ქალაქში, ეძებს ნიქიერ ნორჩ ფეხბურთელებს. ისინიც სიამოვნებით მიდიან მასთან საგარჯიშოდ.

ა. ზაჩუაშვილი.
სურათზე: იობაშვილი ესაუბრება ახალგაზრდებს.
ფოტო ავტორისა.

ააგუს საკუთარი კალაზით

ჭიათურის მე-20 პროფტექსსწავლებელში ჩარიცხვა იოლი როდია, აქ მუდამ დიდი კონკურსია, ვინაიდან მუშაობა მომავალი კადრების ამ სამჭედლოში სწავლისა და ფიზიკური წრობის შესანიშნავი პირობებია. ფიზალზრდის ხელმძღვანელის რ. ფერაძის მეთვალყურეობით რეგულარულად მუშაობენ ფრენბურთის, კალათბურთის, მძლეოსნობის, ფეხბურთის და სხვა სახეობაზე ჯგუფები. მეტალურგიული მრეწველობის მუშაკთა პროფკავშირის ამასწინანდელ რესპუბლიკურ სპორტკლუბში ჭიათურელ ველოსიპედისტთა გუნდი ძირითადად ამ სასწავლებლის აღსაზრდლებით იყო დაკომპლექტებული.

ფიზკულტურული საქმიანობის უკეთ დაყენებისთვისაც ბევრს ზრუნავენ — ამ დღეებში იჭვიმეს საკუთარი ძალებით აგებული საცურაო აუზის გახსნა.

პროფტექსსწავლებლის ფიზკულტურულ კოლექტივს განზრახული აქვს „შრომითი რეზერვების“ მომავალ რესპუბლიკურ სპორტკლუბში საპროფ ადგილებისთვის იბრძოლოს.

2. ბერაია.

კ ლ მ რ კ ი ნ ე ბ ე ა!

— ამ გოგონას მძლეონის ბრწყინვალე მონაცემები აქვს. მას ხუთი წლის ყველა სახეობაში თანაბარი ძალით შეუძლია იასპარეზოს, მაგრამ თარგბენსა და სიგრძეზე სტომაში მინც მტ წარმატებას მოიპოვებს, — ხშირად უთქვამთ სპეციალისტებს, როცა ლ. იველევას პირველ სტარტებს აკვირდებოდნენ. მართლაც, თბილისელი სპორტსმენი თანდათან ხვეწდა ტექნიკას და შედეგებიც სწრაფად იზრდებოდა: შეასრულა სპორტის ოსტატობა, რამდენჯერმე მოიპოვა რესპუბლიკის ჩემპიონობა, ხუთჯერ სპორტულ რეკორდს დაამყარა, 1960 წელს კი ხარკოვში, სტალინის საკავშირო თამაშებში, 625 სანტიმეტრზე გადახტა, I ადგილი დაიხაჯა და სპორტულ რეკორდს ის რეკორდით გაიმყარა, რომელიც 1954 წლიდან სპორტის დამსახურებულ ოსტატს ნ. დვალისვილს ეკუთვნის.

...შერე სარბიელიდან მოულოდნელად გაქრა: — მალე დედა უნდა გამხდარიყო და ვარჯიშისთვის არც ეცალა, არც საამისო სურვილი ჰქონდა, და მამის, როცა იველევას სპორტისთვის ყველას დაკარგული ეგონა, სპორტის დამსახურებულმა ოსტატმა ელენე გოკიელი იგი ხელახლა „აღმოაჩინა“.

სპორტულ მძლეონებში სპორტის ხალხთა IV საიუბილეო სპორტკლასისთვის ემზადებოდნენ. ერთ ვარჯიშს იველევაც ესწრებოდა. სიგრძეზე მბტომელების, თარგბენების, ხუთჯერადად წარმატება ახარებდა, შეტევაზე თავს სინანულით აქნევდა. ეს შემწეველი არ ღარჩენია გამოცდილ მწვრთნელს. გოკიელი იველევას მოუახლოვდა, ჯერ შეიღწე გაუბა საუბარი, შემდეგ სპორტზე და გამოუტყდა:

— ლიუდა, მე რატომღაც მეჭრა, რომ რასაც აქამდე ვერ მისწვდი, ერთწლიანი ვარჯიშით მიაღწევ, საბჭოთა კავშირის ჩემპიონის ოქროს მედალიც შეგიძლია მოიპოვო. შეიმძლება უფრო დიდი წარმატებაც გხვდეს, ოღონდ წვრთნა განახლება...

იველევას ჯერ გაეღიმა, შემდეგ უარის ნიშნად თავი გაქნია. მწვრთნელმა თავისი სიტყვების სიმართლე თვითონვე ირწმუნა, მოხვედრებას აღარ აძლევდა ფიქრი, რომ იველევას სარბიელზე დაბრუნება, ვარჯიშის სწორად წარმართვა სპორტსმენსაც ბევრს მისცემდა, მის მწვრთნელსაც და რესპუბლიკასაც. ადგა და შინ მიავიბოძა.

— რას ბრძანებთ, რაღას შევძლებ, მხოლოდ თავს ვავიმახსრებ და მეტი არაფერი! — უთხრა მას პინძელმა, მაგრამ ვერ დააჯერა. შეთანხმდნენ, რომ პირველი ვარ-

ტაც გვაცალეთ და იველევას ძალას დაგანახებოთ.

ეს დროც დადგა. IV საიუბილეო სპორტკლასის წინა წელს იველევამ კვლავ გამოჩინდა სარბიელზე. ამჯერად მის გამოსვლაში აღარ იგრძნობოდა ის შებოროტობა, რაც ადრე ხელს უშლიდა მაღალი შედეგების მოპოვებაში. ლიუდა მსუბუქად დარბოდა, სტეპოდა. მან ზედმეტად გაიმყარა სპორტის ოსტატის შედეგები სიგრძეზე სტომაში, თარგბენში. „სოცეტსკი სპორტის“ პრესზე გამართულ საკავშირო ესტაფეტაში 4x100 მეტრზე კისლოვოდსკო იველევამაც შეიტანა წვლილი თბილისის გუნდის გამარჯვებაში.

1967 წელი. ხალხთა სპორტკლასისთვის სამზადისი ფინიშის სწორზე გავიდა. აპრილი იდგა. თბილისში მძლეონათა ტურნირი ტარდებოდა. ლიუდა ხუთჯერადად შეჯიბრებაში ჩაება და 4680 ქულა დააგროვა. თბილისის სპორტკლასის ეს მაჩვენებელი სპორტულ რეკორდს ახალი რეკორდი გახლდათ.

შემდეგ იველევამ და მისმა მწვრთნელმა მთელი ყურადღება 80 მეტრზე თარგბენის ტექნიკის დახვეწაზე გადაიტანეს და კიდევ დაუფასდა. ლიუდამ საკავშირო სარბიელზე უძლიერესა შორის დაიმკვირა ადგილი, ხალხთა სპორტკლასში კი ჩემპიონის ოქროს მედალიც მოიპოვა. მწვრთნელი და სპორტსმენი კმაყოფილი იყვნენ — ერთმანეთს ულოცავდნენ გამარჯვებას და ორივე სდებდა პირობას, რომ უკეთესი მაჩვენებლებისთვის იბრძოდნენ.

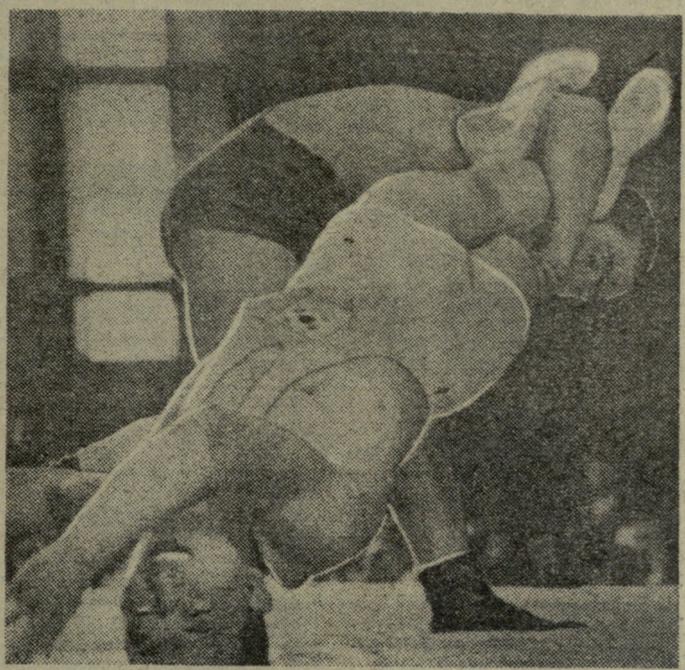
საერთაშორისო ტურნირები სპორტის ხალხთა საზღვარგარეთ, ევროპის ზამთრის ჩემპიონატი... იველევას თავი არსად შეურცხვენიდა და ჩვენი ქვეყნის ოლიმპიური ნაკრების კანდიდატიც გახდა. ეს მეტს ავალბდა. ახლა ნაკრების წევრობისთვის უნდა ებრძოლა. თავდაუზოგავად ვარჯიშობდა და მაჩვენებლებიც თანდათან სტაბილური ხდებოდა.

რეგ. 80 მეტრზე თარგბენის სტარტზე გამოვიდნენ ამ სახეობის საუკეთესო ოსტატები. ვ. კორსაკოვამ სწორედ აქ გააუქმა ი. პრესის მსოფლიო რეკორდი. იველევამაც სწორედ რეგაში დაამყარა სპორტულ რეკორდი — 10,5.

— „ლიუდა მზადა იბრძოლოს XIX ოლიმპიადის მედლისთვის“. ეს იყო მისი მწვრთნელის სიტყვები თბილისის მძლეონათა აშას წინათ გამართულ მატჩზე.

ო. ბელაშვილი.

სურათზე: ლ. იველევა.

არცერთი საბჭოთა მოჭიდავე არ გამხდარა მსოფლიოს ხუთჯერ ჩემპიონი. ეს შეძლო მანჩესტერში ექიმმა ალი ალიევმა, რომელიც სპორტულ დაუბრუნებლობის შესანიშნავ მაგალითს იძლევა. იგი მუხიკოში გაემგზავრა მტკიცე რწმენით — თავის მრავალრიცხოვან ტიტულებს ერთიც მიუშამტოს — მუხიკოს XIX ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონის. სურათზე ლევან ხელავთ შესანიშნავ სპორტსმენს ილითის ჩატარებისას.

ტოკიოს XVIII ოლიმპიური თამაშებამდე საბჭოთა ტანმოვარჯიშე ვაჟების ჰეგემონია მსოფლიოში უღალ იყო. მაგრამ იამონის დედაქალაქში გამართულმა ასპარეზობამ სასწორი მასპინძელთა მხარეს გადახარა. მას შემდეგ ამ ორი ქვეყნის ტანმოვარჯიშეთა ასპარეზობა ყოველთვის დიდ ინტერესს იწვევს. ასე იქნება მუხიკოშიც. იამონელთა ნაკრების წევრი ა. ნაკაიამა (სურათზე მარცხნივ) ტოკიოს ოლიმპიადის ჩემპიონია თავისუფალ ვარჯიშში. იგი ახლაც შესანიშნავ ფორმაშია. მის გვერდით წარსულში ცნობილი ტანმოვარჯიშე, ახლა პროფესორი მ. ტაკემოტოა.

გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მოცურავეთა ლიდერმა რ. მათესმა (მარჯვნივ) ყველაზე დიდ წარმატებას შარშან მიიღწია: როგორც 100, ისე 200 მეტრზე გულაღმა ცურვაში მსოფლიოს რეკორდები დაამყარა. როლანდი მაშინ მუხიკოს პირველი ჯილდოს ერთ-ერთ მთავარ პრეტენდენტად აღიარეს, მაგრამ ბევრი ფიქრობდა, რომ ოლიმპიადის დაწყებამდე დარჩენილ დროში მათესს ღირსეული შეტოქენი გამოუჩნდებოდა. ვარაუდი ჯერჯერობით არ გამართლდა. როლანდი რჩება გულაღმა ცურვაში ოლიმპიური მედლის მთავარ ფავორიტად.

რუნდი მსოფლიოში

...არც ვაკირებთ

მინიკომ, 29 სექტემბერი. მძლეონათა აქ გამართულ სპორტორიონსო შეჯიბრების მეორე დღეს კვლავ შესანიშნავად იასპარეზეს სპორტის ათლეტებმა, რომლებმაც რამდენიმე მაღალი შედეგი აჩვენეს. სონუმელმა გ. სახევეამ მოიგო სამხტომი — 16,58 მ. ვიტბესკელი რ. კლიმის ურო 73,54 მეტრზე დაიდა. ეს 36 სანტიმეტრით ჯობია მისსავე საკავშირო რეკორდს. ჩელოაინსკელმა ვ. პოპკოვამ ავსტრალიელ ჯ. ლა-

მისთან თრთაბროლაში 200 მეტრი ზუსტად 23 წამში გაიბრინა, რაც 0,3 წამით აღემატება საბოტოსოვას მიერ ტოკიოში დამყარებულ სპორტის ოფიციალურ რეკორდს. მაგრამ პოპკოვამ მეორე იყო — მან შეკრდით წაგო მეტოქესთან.

მოსკოველმა ვ. გავრილოვმა სიმალეზე სტომა მოიგო (212 სმ), ხოლო ლენინგრადელმა ო. რაიკომ — 1500 მეტრზე რბენა (3.45,8). მან 8 მეტრით აჯობა მეორე

ადგილზე გასულ ჩეხოსლოვაკელ ი. ოდლოველს.

მაღალი შედეგით ვერ დაიკვენიონ 80 მეტრზე თარგბენებში. მსოფლიო რეკორდსმენი ვ. კორსაკოვა და ავსტრალიელი მ. კაირდი ფინიშთან ერთდროულად მიიჭრნენ (10,8), მაგრამ აქაც მეკრდით უპირატესობა ავსტრალიელს ჰქონდა.

სპორტის ოლიმპიური გუნდის მთავარმა მწვრთნელმა ვ. კორობ-

კოვამ შეჯიბრების შემდეგ განაცხადა: — ამ ტურნირზე ჩვენი ამოცანა იყო მხოლოდ ძალთა მისინჯვა. სრულებითაც არ ვაპირებთ გავხსნათ კარტი და ჩვენი ხვალისდელ მეტოქეებს გავუმხილოთ ჩვენი ყველა შესაძლებლობა. მით უმეტეს, რომ ტურნირში არ გამოდიოდნენ აშშ-ის, საფრანგეთის, გდრ-ის და ევრო-ის მძლეონები, ვ. ი. იისინი, ვინც მედლების განაწილებისთვის ბრძოლაში იტყვიან თავიანთ სიტყვას“.

აღვარდნილი მდიდარი შრადისი

მყინვარწვერი, ან როგორც მას სხვანაირად უწოდებენ უწოდებენ, ყოველთვის იზიდავდა წარსულში, დღესაც და მომავალშიც მთიანეთს მთამსვლელობა დაუღებარ გულს. იგი არაერთგვარადაა აღმართი გრძობების და განცდების შთამბეჭებელი.

მემატიანემ არ შემოგვიჩინა იმ მამაცთა სახელები, რომლებიც უტყვევდნენ მყინვარს და ვინ იცის ზოგიერთმა მათგანმა იქნებ მიღწეა კიდევ საწადელს. მხოლოდ მე-18 საუკუნეში გახდა ცნობილი, რომ ჯერ მამუკა ბერმა, ხოლო შემდეგ იოსებ მოხვედემ შესადგინა ფეხის მყინვარწვერის მთაზე.

ამ ორი მამაცი ქართველის გაბედული შემართება ბევრად უსწრებს წინ ფრანგების დე-სოსიურასა და ჯაკ ბალმას ერთობლივ ასვლას 1786 წელს ალპების მყინვარულ მონბლანზე (4810 მ ზღვის დონიდან).

არავითარ ეჭვს არ იწვევს, რომ ქართულ საბჭოურ მთამსვლელობას, ისე როგორც ერთგული კულტურის სხვა დარგებს, წარსულში მდიდარი ტრადიციები გააჩნია. ჩვენ ვალდებულნი ვართ კარგად ამოვიკითხოთ და სწორად გავიგოთ წინაპართა მიერ გაკეთებული გზები.

...შემთხვევითი როდია, რომ საბჭოური მთამსვლელობის აკანია საქართველოში დიარწა და მისი პირველი პიონერები 1923 წელს იყვნენ ვიორგი ნიკოლაძე და ალექსანდრე დიდუბელიძე. პირველმა 18 თანამებრძოლთან ერთად, ხოლო მეორემ 7 მთამსვლელთან ერთად იერიში მიიტანა მყინვარწვერზე და ამით საბჭოურ მთამსვლელობის ისტორიის საფუძველი ჩაეყარა. ამ

მყინვარულზე იერიშებში დაეკაცუნენ ისეთი ცნობილი ალპინისტები, როგორც იყვნენ სოსო ასლანიშვილი, მარო ტყეაძე, დევი და შოთა მიქელაძეები, ალექსანდრა, სიმონ და ალიოშა ჯაფარიძეები და მრავალი სხვა. 1931 წელს ალიოშა ჯაფარიძემ ახალი მიმართულებით კიდევ ერთი გზა შემატა ამ მთაზე ასვლას. ამ აიგო საქართველოს მაღალმთიანი მეტეოროლოგიური სადგური 1933 წელს. ამავე მყინვარულზე 1934 წლის თებერვალ-მარტში მოეწყო პირველი ზამთრის ასვლა და მყინვარწვერიდან თხილამურებით ბირველი დაშვება. ამ საქმის თავკაცი ს. გვალაია გახლდათ.

ზემოაღნიშნული ალპინისტების წყალობით იყო, რომ აღიზარდა მთელი პლანა მთხვევ მთამსვლელებისა გახა წყალაურის, იაგორ კახალიაშვილის, ნიკო და ვახტანგ ქირიკაშვილების, გივი შადურის, ვარდო ხუციშვილისა და სხვათა სახით.

...1941-45 წლების დიდ სამამულო ომში დარიალის კარიბჭესთან საბჭოთა მეთრების გვერდით თავდადებით იბრძოდნენ იქაური მთამსვლელები. დიდი სამამულო ომის მიერ შეწყვეტილი ჭრილობების მოშუშების შემდეგ 1948 წლის სექტემბერში მოეწყო ქართული საბჭოური ალპინიზმის 25 წლისთავისა და საქართველოს კომკავშირის 30 წლისთავის აღსანიშნავი ასვლა, რომელშიც მონაწილეობდნენ ჩვენი რესპუბლიკის ყოველი კუთხის წარმომადგენლები. ასეთი ხალხმრავალი მასობრივი ალპინადა ჩვენს რესპუბლიკაში მანამდე არ გაპართულა. ერთდროულად ორი მხრიდან (დევდორაქისა და გერგე-

ტის გზებით) 502 მთამსვლელი მყინვარწვერის საიერიშოდ გაემზადა. ეს იყო სარეკორდო მოვლენა მსოფლიო მთამსვლელობის ისტორიაში.

ამ შესანიშნავ ასვლას ხელმძღვანელობდნენ ისეთი ცნობილი ოსტრატები და მთამსვლელობის ინსტრუქტორები, როგორც იყვნენ დაახლოებით ს. გვალაია (ალპინისტის უფროსი), კ. ასტახიშვილი (იერიშის კომანდორი), დ. თბოლაძე (გ. ხერგიანის სახელობის ასეულის უფროსი), ვ. ქირიკაშვილი (ი. კახალიაშვილის სახელობის ასეულის უფროსი), ა. მკვაანაძე (ალიოშა ჯაფარიძის სახელობის ასეულის უფროსი), გ. მელაია (გ. ნიკოლაძის სახელობის ასეულის უფროსი), ნ. ანანიევი (ე. აბალაყვის სახელობის ასეულის უფროსი).

ალპინადას წარმატებით დასრულებაში დირსული წვლილი შეიტანეს კ. მარმა (ალპინადას უფროსის თანაშემწე), ა. ივანიშვილი (ალპინადას უფროსის მოადგილე), ო. გივინიშვილი, ა. ნემსიშვილი, გ. ს. ასლანიშვილი, ალექსანდრა ჯაფარიძემ, გ. ხუციშვილმა, ირ. ბ. ქარაძემ, მ. უთმელიძემ, მ. ტყეაძემ, ნ. ცნობილაძემ, ა. ქავთარაძემ, თ. ტატიშვილმა და სხვებმა.

აღსანიშნავია, რომ ამ ასვლაში საგანგებოდ მოწვეული იყო პირველი საბჭოური ექსპედიციების მონაწილე ყველა მთამსვლელი. მათ შორის იყო უხუცესი ქართველი ალპინისტი ერეკლე ლუქაშვილი.

ამ სარეკორდო მასობრივ ასვლას დიდი ამაგი დასდო საქართველოს მეცნიერებთა აკადემიის ნამდვილმა წევრმა, მთამსვლელური საქმის მაშინდელმა ხელმძღვანელმა ჩვენს

რესპუბლიკაში ნიკო კეცხოველმა მთამსვლელობის ისტორიაში ამ ღირსშესანიშნავ მოვლენას სათანადოდ გამოეხმაურა ქართული პრესაც. გაზეთ „ახალგაზრდა კომუნისტის“ გამცვლელმა რედაქციამ რამდენიმე სპეციალური ნომერი უძღვნა ამ ალპინადას.

ეს მოხდა 20 წლის წინათ. ახლა, როცა ქართული ხალხი ემზადება საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დაყარების 50 წლისთავის საზეიმოდ აღნიშვნისათვის, კარგი იქნებოდა სათანადო ორგანიზაციებს ეზრუნათ მყინვარწვერზე კიდევ უფრო დიდი მასობრივი ლაშქრობისთვის.

**ს. ხხარაძე,
მ. ლუკაშვილი.**

ს უ რ ა თ ზ ე: ერთ-ერთი ასეულის გასვლის მომენტი მაღალმთიანი მეტეოსადგურიდან.

10 დღე გავიკრიჭოვში

ავგისტოში ქ. გავიკრიჭოვში (ჩეხოსლოვაკია) ჩატარდა საერთაშორისო საქადრაკო ტურნირი, რომელშიც საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სტუდენტმა, ახალგაზრდა თბილისელმა ოსტატმა თ. გიორგაძემ II ადგილი დაიკავა.

ამას წინათ „ლელოს“ კორესპონდენტმა შეხვდა თამაზს და ესაუბრა მას.

● რას წარმოადგენს ქალაქი გავიკრიჭოვი და რა საერთაშორისო ტურნირში მონაწილეობდით?

— გავიკრიჭოვი მესობეტთა მხარეში ქალაქია ჩეხოსლოვაკიის აღმოსავლეთით. იგი 12 წელია არსებობს და უკვე საკუთარი ტრადიციებიც აქვს. ერთ-ერთი მათგანი საქადრაკო ტურნირებია.

სპორტსაზოგადოება „სლაგია“ რამდენიმე წელია გავიკრიჭოვში ოსტატთა ტურნირებს აწყობს. მესვეურებმა მოიწადინეს პასტინგის (ინგლისი) მსგავსად საქადრაკო ფესტივალების მოწყობა. გამართეს ორი ტურნირი: საერთაშორისო და ადგილობრივი მოქადრაკეებისთვის.

● ვინ მონაწილეობდა თქვენს ტურნირში?

— ვთამაშობდით 15 კაცი: 1 საერთაშორისო ოსტატი, 9 სპორტის ოსტატი, 3 ოსტატობის კანდიდატი და 2 პირველთაწრისიანი. მონაწილეთა შორის იყვნენ ცნობილი ოსტატები: ჩეხოსლოვაკიელები ფ. ბლანტი, ე. ნოვაკი, რუმინელი კ. რადოვიჩი, ბულგარელი დ. პანტელევი. სსრ კავშირიდან ვთამაშობდით მე და მოსკოველი ოსტატი ბ. გულკო, მონაწილეობდნენ პოლონეთის, რუმინეთისა და ავსტრიის წარმომადგენლებიც.

● როგორ მიმდინარეობდა ბრძოლა?

— თავიდანვე დაწინაურდა გულკო და ისეთი ტემპი შემოგვთავაზა, რომ პირველი ადგილისთვის ბრძოლაზე ყველაზე ხელი ავიღეთ. საბოლოოდ გულკომ 12 ქულა მოაგროვა. მე 9,5 ქულით 11 ადგილი დავიკავე. III-IV ადგილები გაიყვეს ბლანტიმ და რადოვიჩმა — 9-9.

ნამდვილი ბრძოლა მიმდინარეობდა მხოლოდ II ადგილისთვის. სტარტზე გულკოსთან გულბასყვეტი წაგებეს შემდეგ (უკეთესი პოზიცია მქონდა), კვლავ დავპარცხდი. იმის მაგიერ, რომ პოლონელ კ. კუბილოვსკისთვის შამათი გამომეცხადებინა, თავად დამაშამათა. შემდეგ ძალიან ენერჯიულად ვთამაშობდი. საპრიზო ადგილის ბედი გადაწყდა ფინიშზე ბლანტისა და ჩემს შესხვედრაში.

● გვაჩვენებთ ბლანტისთან პარტიას?

— ამ პარტიაში შევებით ვთამაშობდი, აი, ისიც:

1. e4 g5. 2. d4 კვ7 3. მც3 ცნ 4. კე2 d5 5. ed cd 6. მფ3 მც6 7. 0—0 კვ4 8. h3 კფ3 9. კი3 ე6 10. მე2 მფ7 11. კი3 0—0 12. მფ4 b5 13. მძ3 b4 14. კფ4 bc 15. bc ლა5 16. ლდ2 მც8 17. მც5 მხ6 18. მხ7 ლა6 19. მც5 ლა3 20. ლც2 ენ8 21. ენ1 კფ8 22. კელ ლა5 23. მხ3 ლა4 24. კე2 მა5 25. კვ5 ეც6 26. ლძ3 ეა8 27. ედ1 კა3 28. ენ1 ეკ3 29. ლა6 მა4 30. კი4 ეკ3ა 31.

ლხ7 ედ7 32. მც5 და თეთრები დაენებდნენ.

● როგორი შთაბეჭდილება დაგრჩათ ტურნირიდან?

— ძალიან კარგი. მასპინძლებმა არაფერი დაიშურეს. ტურნირი კარგად ორგანიზებული იყო. უჩვეულო იყო მხოლოდ რეგლამენტო: ზოგიერთ დღეს ორ-ორ პარტიის ვთამაშობდით. ეს მონაწილეთა დიდი რაოდენობის გამო მოხდა. პასტინგის მსგავსად, ვისთან ვავიკრიჭოვდი მთავარ ტურნირში ალბათ მხოლოდ 10 მონაწილე იქნება.

არასოდეს დამეწყებდა ეს საინტერესო ტურნირი. სხვას რომ თავი დავანებოთ, იგი ხომ საზღვარგარეთის საერთაშორისო ტურნირში ჩემი დებიუტი იყო.

უცხოეთის უახუროთინ ახმაჯი

„როგორი უნდა იყოს ფეხბურთის კორიფა?“

იტალიელი ჟურნალისტი ე. ბოტონი კარგა ხანია სწავლობს გამოჩენილი ფეხბურთელების ცხოვრებას, მათ მონაცემებს, ფსიქოლოგიას. აი, ბოტონის იდეალი მრავალი მონაცემის შესწავლის შემდეგ: ფეხბურთის კორიფეს უნდა ჰქონდეს 170 სმ სიმაღლე, იწონიოს 69 კგ-ს, იყოს 24-27 წლისა, ჰქონდეს თანდაყოლილი ინტელექტი (საშუალო სკოლის დამთავრებული).

მშპრთენულს ნუ შეაზინებ!

მილანში გამოქვეყნდა ცნობა, რომ „ინტერის“ დირექტორატმა საყვედური გამოუცხადა და 90 დოლარით დააჯარიმა ცნობილი მკველი ფაქტი. რით გამოიწვია უკმაყოფილება ამ განთქმულმა ფეხბურთელმა, რომელიც მილანელ გულშემატკივართა ნამდვილი კერძაა?

როგორც გამოიკვია, გულშემატკივრებთან საუბარში ფაქტიმ შეიტყუებდა შეაქო „ინტერის“ ყოფილი მწვრთნელი ე. ერერა და მას მიიწვია გულდის აღრიდელი ტრიუმფი. ამავე დროს ფაქტიმ კარგად შეუყურთხა „ინტერის“ ახლანდელ მწვრთნელს დოქტორ ა. ფონს.

გულშემატკივრებმა ფაქტის აზრი დაუყოვნებლივ შეატყობინეს ფონს, რომელმაც, თავის მხრივ, მაშინვე მიიღო ფინანსური სანქცია.

ბოტონის აზრით, აუცილებელი არაა).

როდესაც სიმაღლეზე ვლაპარაკობ, მე ვითვალისწინებ, რომ პეულე და მეტეუნი 171 სმ სიმაღლისა არიან, პეულეში და პარაფი — 170, გარინა და ზეველი — 169 სანტიმეტრისა. რა თქმა უნდა, ძალიან დაბალი ფეხბურთელიც შეიძლება გახდეს კორიფე, მაგალითად, ომამდელი „სკუადრა ატურას“ კაპიტანი ორსი, და ძალიან მაღალიც — ფაქტი. მაგრამ ორივე გამოიკვლია“.

ბოტონი წერს დიდ გამოკვლევას წარსულისა და თანამედროვეობის გამოჩენილი ფეხბურთელების შესახებ.

რედაქტორის მოადგლე

ზ. ჯაფარიძე.

თბილისის სპორტის სახალხო

მ-11 ოპრომბერი ხელაშრტი

სსრ კავშირის 1968 წლის პირველობა „კლასის გუნდებს შორის (დასკვნითი ტურნი). მონაწილეობენ სახვლოთა კავშირის ვაჟთა უძლიერესი გუნდები: მ ა ი (მოსკოვი), კუნცევი (მოსკოვი), ბურევესნიკი (კრახნოდარი), ალუმინსტრი (ზაპოროჟი), ბურევესნიკი (თბილისი), შალგირისი (კაუნასი), ახკ ციევი, დაუგავა (რიგა).

დასაწყისი 16 საათზე (11 ოქტომბერს 15 საათზე). მ და 9 ოქტომბერი დასვენების დღეებია.

ბილიეები იყიდება სპორტის სახალხო და ცენტრალურ თეატრალურ საღაროებში.

ყველაზე მეტი — ანასტაზის

იტალიის ახალი საფეხბურთო სეზონის კლუბი 219 მთამაშუმე შეიცვალა წლები — ოფიციალურად გამოცხადდა მილანის სასტუმრო „გალიაში“, სადაც იტალიის ფეხბურთის ფედერაციის შტაბია. წლავლს ყველაზე მეტი გადაიხადა „იუვენტუსმა“ — ვარეზეს“ ახალგაზრდა ცენტრალურ თავდასხ-

მელ ანასტაზიში, რომელმაც სახელი გაითქვა ყვრთბის ბოლო ჩემპიონატში. „იუვენტუსს“ ეს ახალი მთამაშუმე დაუჯდა 600 მილიონ ლირად (დაახლოებით 1 მილიონ დოლარად).

„ყიდვა-გაყიდვით“ ძალიან უკმაყოფილო დარჩა ცნობილი ბრაზილიელი თავდასხმელი ამარილო.

როგორც ცნობილია, იგი 1962 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის შემდეგ იყიდა „მილანმა“, რომელმაც თავის მხრივ იგი შარშან „ფიორენტინას“ დაუთმო. ამარილოს არასრული სურს იტალიაში დარჩენა. მან თხოვნილ მიმართა თავის ყოფილ კლუბს „ბოტაფოგოს“, გამომისყიდეთო. „ბოტაფოგოს“ ექ-

ვირა თანხა, რომელიც მას „ფიორენტინამ“ მოთხოვა. „მე იმ ზომამდე მომწყინდა იტალიაში ყოფნა, საერთოდ, ვფიქრობ მივატოვო ფეხბურთი და საშობლოში დავბრუნდე. მართლაც და, რა ფასი აქვს ისეთ თამაშს, როდესაც არავითარი ხალხი არ გააჩნია?“